

REN
natur

ÅRSRAPPORT // 2021

Ren Natur affaldsindsamlinger

NØGLEN ER

fællesskabet

Når vi bor og færdes i velholdte og affaldsfrie områder, så føler vi os mere trygge og glade, og vores livskvalitet bliver bedre. Der er fællesskab på spil i de lokalområder, der er særligt rene og frie for affald. Lokalsamfundet har fundet hinanden i kærligheden til deres egn og er begyndt at arbejde sammen om opgaven.

Denne psykiske fællesøkonomi var den mest afgørende inspiration til etableringen af frivillighedskonceptet Ren Natur, der så dagens lys i 2018, og som sidenhen er vokset stødt og som nu er aktiv i mere end 40 kommuner og med op mod 10.000 frivillige i aktion hvert år.

En affaldsopsamling er en enkel og tilgængelig aktivitet, som alle kan tage del i, og det bedste ved det hele er, at resultatet er synligt og mærkbart med det samme. Miljødagsordnen bliver pludselig meget nærværende og konkret, hvilket virker befordrende i en ellers til tider svær overskuelig problemstilling.

I 2021 har de frivillige i Ren Natur indsamlet estimeret 1,9 mio. stykker affald. Det er ganske imponerende, idet Ren Natur skal ses som en add-on til den i forvejen kørende kommunale indsats. Vi beder de enkelte grupper om at indrapportere, hvilke typer af affald, de har samlet mest af. Og her er, uden sammenligning, skod og to-go affald af plastik i overtal. Fraktionerne pap/papir og metal er også jævnt repræsenteret og som noget nyt i år melder mange om et stigende antal snusposer i sækkene.

21-sæsonen har været præget af flere interessante forhold, og først på listen kommer det faktum, at vi igen har slået rekord i tilmeldte foreninger på landsplan. I de første sæsoner var det primært i Jylland, at tilslutningen var stor, men nu følger Østdanmark trop, således at forskellen udjævnes. Det glæder os naturligvis meget, selvom vi stadig er i den situation, at mange foreninger desværre bliver overført til den lokale venteliste.

Ivrigheden efter at komme i gang har været større i år end de tidligere år. Der er ingen tvivl om, at lysten til igen at være sammen – post Corona – har spillet ind her. Dette kunne vi også aflæse i antallet af deltagere, som foreningerne tilmeldte til deres events, hvilket generelt har været flere end sidste år.

Ren Natur 21 er afviklet med stor glæde og tilfredshed fra vores side. Det er også vores indtryk, at de øvrige samarbejdspartnere kan nikke til det. "Tak fordi vi måtte være en del af løsningen". Når sådan en mail tikker ind fra en forening, så ved vi, at vi er lykkedes med vores mission.

Endelig - fra hjertet - en STOR tak til alle samarbejdspartnere, som i år ikke kun består af sponsorer, kommuner og de frivillige foreninger, men også DotPeople i Esbjerg og Punkt & Prik i Varde, som har hjulpet Ren Natur ind i en ny tidsalder med den nye hjemmeside, database og kommunikation. TAK.

FRIVILLIGHED
affald

National statistik over indsamlinger i Ren Natur

Oversigt over antal deltagende kommuner, ruter og frivillige som har samlet affald med Ren Natur i 2021.

Kommuner	Ruter i 2021	Frivillige i aktion	Indsamlede sække*
40	483	8565	3837

*Antallet af indsamlede affaldssække er større end angivet her, da selvorganiserede indsamlingsgrupper bestående af ildsjæle samler affald ind i regi af Ren Natur hele året, men uden forpligtelse til at afrapportere mængder.

Region Nordjylland

Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Thisted, Vesthimmerland, Aalborg, Rebild

Ruter i alt	71
Frivillige	1297
Km ryddet	285

Region Midtjylland

Aarhus, Randers, Viborg, Holstebro, Herning, Ringkøbing-Skjern

Ruter i alt	70
Frivillige	1203
Km ryddet	375

Region Syddanmark

Esbjerg, Fredericia, Kolding, Middelfart, Odense, Vejle, Vejen, Aabenraa

Ruter i alt	100
Frivillige	1685
Km ryddet	632

Region Hovedstaden

Albertslund, Ballerup, Hvidovre, Gladsaxe, Hillerød, Fredensborg, Helsingør, Ishøj

Ruter i alt	98
Frivillige	1772
Km ryddet	492

Region Sjælland

Slagelse, Solrød, Køge, Vordingborg, Næstved, Stevns, Guldborgsund, Roskilde, Holbæk, Odsherred, Kalundborg

Ruter i alt	144
Frivillige	2507
Km ryddet	788

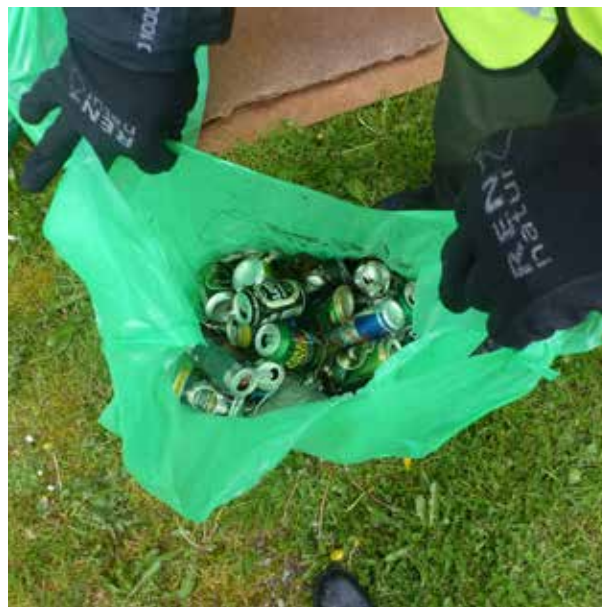
Hele landet 2021

affaldstype

Et af de centrale elementer i Ren Natur er naturligvis affaldsindsamling. Simpelthen at få affaldet fjernet fra de anviste ruter. Når det så er gjort, beder vi foreningerne rette sig efter de retningslinjer, der er gældende i kommunen i forhold til sortering mm. Men vi beder ikke foreningerne om at tælle de enkelte affaldstyper, da det ofte giver udfordringer rent praktisk. Dog beder vi dem afrapportere, hvilke affaldstyper der er fremtrædende, og hvis der har været noget særligt undervejs.

På landsplan har foreningerne primært indrapporteret følgende affaldstyper:

- Cigarettskod
- Plastik
- Papir
- 'Takeway' emballage
- Mundbind
- Snusposer
- Flasker
- Dåser

Citater fra foreningerne

Flere af foreningerne blev særdeles overrasket over, hvad de fandt på deres rute. Her er eksempler på deres kommentarer:

- Lysstofrør
- Køkkenaffald i poser
- Gasflaske
- Betonklodser og byggeaffald
- En halv bog!
- Presenning
- Et reklameskilt
- Et grønt område var dækket af små plasticflag. Her brugte holdet ca. 20% af det samlede tidsforbrug, - kravlende på knæ.

DEN STORE GEVINST

ved at være en del af Ren Natur

I løbet af de sidste 3 sæsoner er det blevet mere og mere tydeligt, at en af de helt store gevinster ved konceptet er af mellemmenneskelig karakter. Det at få lejlighed til at være sammen om noget meningsfuldt betyder rigtig meget for foreningerne, deres medlemmer og ikke mindst deres fælles identitet som gruppe.

I årets afrapportering har vi spurgt alle deltagende foreninger om, hvad det bedste ved turen var. Her er et udpluk af svarene fra foreningerne i hele landet:

- Alle de glade mennesker som smilede til os, og sagde vi gjorde en god indsats for naturen. Flere stoppede op og sagde tak.
- Det var dejligt at gå en tur i solskinnet og gøre noget godt for naturen. Og så var det sjovt at bruge grabberne
- Dejlige samtaler med gode venner mens vi rensede naturen
- Det sammenhold børnene får, når de har noget fælles at gå op i.
- Det var første gang siden efteråret, at vi havde en aktivitet i klubben. Så vi havde en rigtig hyggelig tur, hvor der også blev talt meget.
- Vores bedste oplevelse er følelsen af det sammenhold, som man mærker på sådan en dag. Fordi det er vigtigt for et lille samfund som vores at være fælles om tingene
- Det var en aktivitet som styrkede sammenholdet og gav nogle gode refleksioner over, hvordan man bruger naturen med respekt.

Funfact: Ruternes længde udgør sammenlagt 2572 km. Med 8565 deltagere som gennemsnitligt har gået 6,5 km hver er der gået 55.672 km, hvilket svarer til mere end halvanden gang rundt om jorden!

EKSTRA GEVINST

Sponsorpengene gør godt i klubkassen!

Når forenings-Danmark tilmelder sig Ren Natur, er det ofte fordi sponsorpengene trækker. Dette er mere end nogensinde også tilfældet i år, hvor Corona 2 år i træk har udfordret foreningslivet og ikke mindst deres muligheder for at tjene nogle penge. Det er en stor glæde at kunne understøtte det lokale initiativ økonomisk, og pengene modtages med stor taknemmelighed derude. Hvad de anvender pengene til, er deres egen sag. Men vi ser gerne, at de går til fællesskabet, og det synes også at være tilfældet.

Herunder er eksempler på, hvad foreningerne har valgt at anvende deres sponsorpenge til:

- En hyggelig weekend i klubben med fællesspisning og sjov.
- De skal bruges til en forenings sammenkomst, det trænger vi til efter corona.
- Købe vores egne gribetange, for selv at kunne gå ud at samle skrald.
- Et telt som vi kan sove i, når vi er på lejr.
- Træningsredskaber til glæde for alle i foreningen.
- Lave lokalaktivitet i nærområdet med fokus er at få unge mennesker ud af værelserne igen efter alt for lang tids isolation efter covid19.
- De kommer til at blive brugt på et fællesarrangement for alle familier i foreningen
- Tilskud til stævner og måske en is.
- Hjælp til vores 25 års jubilæum.
- Et tilskud til vores nye klubhus.

KALD DET KÆRLIGHED

Flere lokale steder har brug for kærlighed

Indsamlingsruterne i Ren Natur er blevet til i et samarbejde mellem HDR's konsulenter og de enkelte kommuner. Renholdelsen på Ren Natur ruterne vil altid være en supplerende indsats og ikke en erstatning for kommunens daglige renhold. Der kan fx være tale om områder med svær tilgængelig eller områder med mange brugere, hvor der forekommer meget henkastet affald.

Ruterne er blevet udvalgt efter et sæt retningslinjer, der udover en vis sandsynlighed for affald i området også rummer forhold som trafiksikkerhed, egnethed for børn i forskellig alder, forskellige landskabstyper og fordeling af ruter over hele kommunen.

Men der kan sagtens være områder i kommunen, som borgerne kender bedre, og som har brug for en ekstra oprydning og affaldsindsamling. Derfor giver vi altid foreningerne en mulighed for at indberette forslag til nye lokale ruter i forbindelse med deres afreportering.

Flere kommuner har også valgt at lave borgerhøringer forud for valget af årets indsamlingsruter.

REN NATUR

vækker den grønne opmærksomhed

Et af de grundlæggende formål med konceptet Ren Natur er at styrke befolkningens bevidsthed om udfordringen med henkastet affald, da en større bevidsthed giver en bedre forudsætning for at ændre adfærd fremadrettet. Og hvordan går det så med det? Giver deltagelsen i Ren Natur et andet syn på affald, og styrker det deltageres opmærksomhed i fremtiden? Meget tyder på det!

Foreningerne rundt i landet har blandt andet givet os følgende svar:

- Affaldsindsamlingen var en øjenåbner for pigerne.
- Generelt vil vi være mere opmærksomme på affald i naturen og i vores lokalområde.
- Det kom meget bag på både børn og voksne, hvad og hvor meget affald der er i naturen.
- Jeg tror deltagerne har fået lidt at tænke over, da vi snakkede om nedbrydningstiden.
- Det giver også tanker om i det hele taget at mindske brugen af især indpakning, da det er det der i høj grad ender som affald i naturen.
- Vores tilstedeværelse og synlighed i dette projekt vil forhåbentlig få andre til at reflektere og dermed også bidrage til, at man rydder op efter sig selv, når man har haft aktiviteter i naturen.
- Det gav et godt indblik i, hvor meget der ryger ud af vinduet på biler.
- Vi vil køre lidt interne kampagner og gøre opmærksom på vores FB side.

REN NATUR & FORENINGERNE

Den gode historie forsætter

En affaldsindsamling er vel en affaldsindsamling! Hvad er lige nyhedsværdien i det? Sådan kunne man jo forfalde til at tænke, når man har set tilpas mange af dem. Men for langt de fleste foreningers vedkommende er det første gang, de er aktive med snapshots, og det gør indtryk stort set næsten hver gang. Langt de fleste bliver positivt overraskede i forhold til de forventninger, de havde til dagen, og det giver ofte anledning til spontane opslag på deres sociale medier eller henvendelser til det lokale dagblad.

I HDR nyder vi at læse de mange afrapporteringer, og vi bliver aldrig trætte af den overflod af begejstring og engagement, der strømmer fra deres beskrivelser af indsamlingsdagen. Det giver konstant inspiration til nye artikler på Ren Naturs hjemmeside, som løbende bliver opdateret.

Vi skriver en artikel til vores hjemmeside om en af de aktive foreninger i hver kommune. Desuden opfordrer vi kommunerne til at forsætte historiefortællingen og anvende de nye link, som vi i år har introduceret. Her får kommunen adgang til at læse og downloade alle de afrapporteringer, som deres lokale foreninger har skrevet, og der er også mange fine billeder til rådighed.

På næste side ses en artikel, vi har skrevet om en af de aktive foreninger.

Der var nok at komme efter

Selvhjælp Herning er en social forening, fyldt med frivillige med alverdens erfaringer og kompetencer, som bringes i spil når de arrangerer selvhjælpsgrupper og netværksgrupper for mennesker i svære livssituationer. D.6. maj var de, som nogle af de første i årets Ren Natur indsamlinger, ude at hjælpe os alle sammen med at samle affald ved Sunds Sø i Herning.

Og der var nok at komme efter. De fandt rigtig mange cigaretskod især langs med cykelstien og ved de opsatte bænke. Men der var også lightere, snusposer, dåser, flasker, slikpapir, raketter, sølvpapirkugler, flamingostykker, gammelt jern og stykker af blød og hård plast på ruten. Ved søen var der mange glemte ting som håndklæder, vandpistol, fodbold, tennisbolde, legetøjskovl, strømpær og en 10'er og i et læhegn fandt de over 20 m sort plastik, en gammel flad Madam Blå og noget slikpapir fra 2014.

"Det var en øjenåbner hvor meget skrald der rent faktisk var, når man så efter. Og skræmmende at se hvor længe det har ligget der, da meget var under synlig nedbrydning."

Selvhjælp Herning havde en rigtig god tur, selvom det regnede. Det var første gang siden december at de så hinanden pga. coronanedlukningen, så det var en dejlig anledning til at være sammen og samtidig gøre noget godt for miljøet.

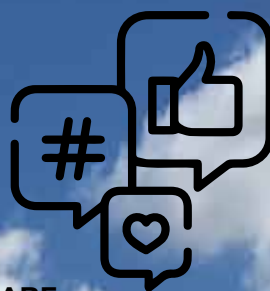
"Det var dejligt at opleve hinanden i en anden kontekst end normalt og gåturen gav anledning til nogle gode snakke, hvor vi lærte hinanden bedre at kende. Derudover var det en klap på skulderen, da en mand kom kørende forbi, stoppede bilen og gik ud og gav os ros for det arbejde vi udførte."

Sponsormidlerne skal bruges til en fest for de frivillige, som har holdt ved trods coronakrise.

"Vi glæder os til at samle dem og fejre dem, når det igen er forsvarligt."

Ren Natur takker for indsatsen og ønsker god fest.

LAD OS SKABE

mere synlighed sammen!

Benyt enhver chance for at sprede den gode energi i konceptet og del derfor gerne jeres historie på de sociale medier.

Og husk at...

#RENNATUR - #HOLDDANMARKRENT

TESTPROJEKT 2021

Ren Natur Hotspots

Når man kigger ud over Danmark som helhed, så er der rigtig mange fine rene steder uden problemer med henkastet affald, men ind i mellem støder vi på såkaldte "Hotspots". Det er særligt udfordrede og afgrænsede steder, hvor der pga. svær tilgængelig, grænsefladeproblematik mellem privat og offentligt område og/eller mange brugere forekommer meget henkastet affald. Og det er på 2 af disse områder, at HDR, i samarbejde med Roskilde Kommune, har testet en særlig udgave af Ren Natur i år, - nemlig Ren Natur Hotspot.

På de almindelige Ren Natur ruter gennemgår foreningerne ruten én gang. På et Ren Natur Hotspot gennemfører foreningen en affaldsindsamling flere gange i løbet af en sæson. Foreningen er til stede samtidig med evt. brugere af området, og indsatsen har således også en væsentlig karakter af bevidstgørelse, holdningsbearbejdning og nudging. Det er vigtigt at slå fast, at den renholdelse, de frivillige foreninger gennemfører på vegne af Ren Natur, altid vil være en supplerende indsats til den eksisterende kommunale indsats på området.

I testprojektet blev der gennemført ruter på to lokaliteter i Roskilde Kommune; Vigen Strandpark og Himmelsøen. Begge steder har mange sommergæster, både familier og grupper af unge. De specifikke opgaver på de pågældende Hotspots blev beskrevet, hvilket betød at hver lokalitet blev besøgt 6 gange i perioden fra juni til september. Ligesom på de øvrige ruter blev der anvendt indsamlingsudstyr og gennemført en afsluttende afrapportering.

På ruterne blev der primært fundet cigaretskod, snusposer, ølkapsler, slik- og mademballage, alkoholdåser og -flasker samt plastikbestik og emballage.

Begge foreninger oplevede, at flere kom med positive kommentarer og spurgte ind til opgaven. De delte lommeskebægere ud, og det førte nogle gange til gode samtaler, særligt de helt unge, var glade for askebægere.

Begge Hotspots er omfattet af HDR Affaldsanalyse, og ser vi på analysetallene for de to lokaliteter, tegner der sig et interessant billede over de sidste tre år. Generelt har vi oplevet af affaldsmængderne er steget under corona, for at falde igen i 2021. Men 21-tallene viser et markant fald i de optalte mængder på helt op til 90%. Der er en vis sandsynlighed for, at foreningernes oprydning og tilstedeværelse har været medvirkende.

HDR tager testresultaterne med videre i planlægningen af sæson 22, som meget vel kan betyde at flere kommuner får mulighed for at gennemføre Ren Natur Hotspot.

TESTPROJEKT
2021

TAK FOR JER!

Samarbejde med vores sponsorer

Ligesom i de to foregående år er Ren Natur i 2021 blevet støttet af 2 nationale og 2 lokale sponsorpartnere. Disse sponsorer er købmandskæden SPAR, restaurantkæden McDonalds samt detailkæden West Wind og Danske Bank.

Der er ingen tvivl om, at alle 4 partnere har en særlig plads i vores hjerter, naturligvis fordi de gør det hele muligt, men også fordi vi ved, at de alle 4 tager deres miljøansvarlighed meget alvorligt, og at det slet ikke stopper ved os. Vi er bare glade for, at vi har været med til at inspirere dem yderligere.

Hver især har de alle 4 nyttiggjort konceptet internt i deres egen organisation. Det har udmøntet sig i spændende tiltag, der har bidraget positivt internt såvel som eksternt hos virksomhederne. Fælles for alle 4 sponsorer er deres vedholdende fokus på, hvordan de selv kan blive en del af løsningen og derigennem være med til at støtte de lokale initiativer rundt om i landet.

McDonalds

McDonalds har i alt 91 restauranter fordelt over hele landet, og de har været med siden testen af konceptet Ren Natur i 2018, hvor de var hovedsponsor. Også i denne sæson har McDonalds restauranterne været involveret i de lokale indsamlingsaktiviteter rundt om i landet, idet mere end 50 aktive foreningerne har været forbi en restaurant på deres rute, hvor de har fået en forfriskning. Det vækker begejstring hos de frivillige at blive inviteret indenfor.

SPAR

SPAR er en sammenslutning af selvstændige købmænd og kæden har butikker fordelt over hele landet. Det er tredje år i træk at SPAR har været en af hovedsponsorerne i Ren Natur. SPAR er en del af Dagrofa. Igen i år er konceptet i yderligere grad kommet ud lokalt i butikkerne, hvor mange har været direkte eller indirekte involveret i en rute, hvor de aktive foreninger har besøgt butikken og fået en forfriskning. En gruppe af SPAR butikker i Thisted Kommune blev yderligere inspireret og tog initiativ til at arrangere 2 store lokale affaldsindsamlinger sammen med de lokale skoler. Meget spændende og helt sikkert motiverende for andre butikker i kæden.

WESTWIND

WestWind

Westwind er en kæde af butikker, som udbyder sports-, outdoor-, og fritidsbeklædning til både voksne og børn. Butikkerne er fortrinsvis placeret i Vestjylland og tæller i alt 27 butikker samt en webshop. Westwind bidrager via salg af plastposer i butikkerne, hvor overskuddet for andet år i træk går til blandt andet Ren Natur. Ligesom i 2020 blev der også i år arrangeret 2 såkaldte WestWind-dage ved Vestkysten. Én i Henne og én i Blokhus. Her deltog både medarbejdere og kunder under en dejlig sensommersol, hvor de fik en god indsamlingsoplevelse sammen.

Danske Bank

Danske Bank støttede igen i år Ren Natur i kraft af deres interne CSR-koncept Time to Give. Her vælger medarbejderne selv, hvilken organisation de vil donere en halv arbejdsdag til, og igen i 2021 blev Ren Natur topscoren. I alt knapt 200 medarbejdere valgte at gå en tur med en snapper på 13 ruter, udvalgt af Ren Natur administrationen, og dette blev gjort med højt humør og glæde. Efter en udfordrende tid med Corona blev dette modtaget med stor begejstring, og det betød at mange flere meldte sig, end der var ruter til. Vigtigt er det at nævne, at for hver gang en rute gennemføres af Danske Bank, så udløser det ekstra ruter til de frivillige foreningerne i Ren Natur.

HOLD DANMARK RENT

Hold Danmark Rent (HDR) er en non-profit organisation, der arbejder for at nedbringe mængderne af henkastet affald på alle typer af arealer i Danmark.

HDR er et praktisk orienteret videncenter og en netværksorganisation, der arbejder innovativt og udviklende sammen med kommuner, frivillige og virksomheder for et renere Danmark uden affald i naturen. Med særligt fokus på muligheder for tværgående samarbejde og borgerinddragelse tilstræbes altid den bedste løsning for alle gennem en god og konstruktiv personlig relation.

HDR tror ikke på løftede pegefingre. Kun med en positiv tilgang kan vi gøre problemet med henkastet affald til vores fælles ansvar og nå langt bedre resultater.

Rapporten er udarbejdet af Ren Natur-teamet hos HDR. Find os og læs mere på vores hjemmeside. www.rennatur.org

Årsrapporten er udarbejdet af:

Ren natur
Rødeledsvej 70
5700 Svendborg
CVR-nummer: 37297925